

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0222U004570

Державний реєстраційний номер: 0117U006748

Відкрита

Дата реєстрації: 12-09-2022

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Програма і методика досліджень; апробація існуючих методів та вибір оптимальних методів пошуку; аналіз флористичної різноманітності; розробка системи природоохоронних заходів для збереження степових екосистем в умовах заповідності.

Початок етапу: 01-2017

Закінчення етапу: 12-2021

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Український степовий природний заповідник Національної академії наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 05420095

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Адреса: вул. Запорізька, буд. 30, с. Кам'янка, Пологівський р-н., Запорізька обл., 71001, Україна

Телефон: 380614720840

Телефон: 380627929725

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Національна академія наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 00019270

Адреса: вул. Володимирська, буд. 54, м. Київ, 01601, Україна

Підпорядкованість:

Телефон: 380442343243

E-mail: prez@nas.gov.ua

WWW: <http://nas.gov.ua>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6541030

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 9035.117 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Моніторинг саморозвитку екосистем Українського степового природного заповідника НАН України та проведення аналізу змін з розробкою системи заходів щодо охорони та збереження (Літопис природи).

Назва роботи (англ)

Monitoring of self-development of ekosistem of the Ukrainian steppe natural preserve of NAN of Ukraine and reliazation of analysis of changea with development of the system of measures on a guard and masntenance (Chronicle of nature).

Реферат (укр)

РЕФЕРАТ по заключному звіту за 2017–2021роки по науково-дослідній темі: «Моніторинг саморозвитку екосистем Українського степового природного заповідника НАН України та проведення аналізу змін з розробкою системи заходів щодо охорони та збереження (Літопис природи)» Проміжний звіт по науково-дослідній роботі викладений на 216 сторіках, куди увійшли 59 таблиць, 6 графіків, 2 циклограма, 2 карти, 3 фотографії та 58 посилань на використані літературні джерела. Представлено список з 40 опублікованих в 2017–21 роках робіт за результатами досліджень. Предметом дослідження був моніторинг саморозвитку основних природних комплексів степових екосистем відділень УСПЗ НАН України різних природних зон з різними режимами охорони. Основна мета роботи – охорона природних екосистем та біоти, розробка флористичних, фітоценотичних та популяційних основ моніторингу в умовах заповідного режиму. В основу цих досліджень покладені екологічні, біологічні, фітоценотичні аспекти життя рослин. Теоретичні узагальнення отриманих даних будуть підставою для розробки програми заходів щодо збереження природних степових екосистем в умовах заповідності. Дослідження були виконані на основі методів проведення ценотичного, фенологічного, зоологічного, кліматичного моніторингу. Представлено аналіз гідро- гідрогео- та метеорологічних спостережень, по видова динаміка чисельності фауни та її видовий склад і просторова структура для деяких видів тварин. Представлено хроноряд щорічних геоботанічних описів на постійних пробних площах, визначено напрямки зміну рослинних асоціацій на них. Надано опис фенокліматичної періодизації природного року для Північного Приазов'я. Представлено розроблений комплекс природоохоронних заходів по збереженню степових заповідних екосистем. Моніторинг, степові екосистеми, природний заповідник, охорона, літопис природи.

Реферат (англ)

ABSTRACT according to the final report for 2017–2021 for the research topic: «Monitoring the self-development of ecosystems of the Ukrainian Steppe Nature Reserve (USNR) of the National Academy of Sciences (NAS) of Ukraine and analysis of changes with the development of a system of measures for protection and conservation (Chronicle of Nature)» The interim report on the research work is set on 216 pages out, which includes 59 tables, 5 graph, 2 cyclogram, 2 maps, 3 photographs and 58 references to the used literature sources. A list of 40 works published in 2017–21 based on research results is presented. The subject of the study was the monitoring of self-development of the main natural complexes of steppe ecosystems of the USNR branches of the NAS of Ukraine of different natural zones with different preservation regimes. The main purpose of the work was the protection of natural ecosystems and biota, development of floristic, phytocenotic and population bases of monitoring in the conditions of the preserved regime. These studies were based on ecological, biological, phytocenotic aspects of plants' life. Theoretical generalizations of the received data will be the basis for development of the program of actions for preservation of natural steppe ecosystems in the conditions of reserve. The research was performed on the basis of methods of coenotic, phenological, zoological, climatic monitoring. The analysis of hydro-hydrogeo- and meteorological observations, the species dynamics of the fauna population and its species composition and spatial structure for some species of animals is presented. A chronological series of annual geobotanical descriptions on permanent trial plots is presented. The directions of change of plant associations on them are determined. A description of the phenoclimatic periodization of the natural year for the Northern Priazovye is given. The developed set of nature preservation measures for the reserve of steppe protected ecosystems is pre

Індекс УДК: 502.74:599.6/.74, 502.7:58.006:581.9:591.9:634:711.1 (477.60)

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Фоновий гідромоніторинг заповідної території "Кам'яні могили"

Назва продукції (англ): Background hydromonitoring of the "Stone Graves" protected area

Очікувані результати: Розроблені та впроваджені на основі одержаних даних рекомендації з системи заходів по охороні та збереженні біоти

Галузь застосування: Природно-заповідний фонд України

Опис продукції (укр): Визначено кількісні значення показників джерельної води за блоками гідрофізичний, сольовий склад, трофосапробіологічні, специфічні речовини . Визначено значення показників катіонно-аніонного складу води річки Каратиш, складено основну частину формули Курлова для прісних поверхневих водотоків. Проведено біотестування поверхневих вод "ростовим тестом" з використанням тест-об'єкту *Lepidium Sativum*

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.2017/12.2021

Виробник продукції: УСПЗ НАН України

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: «права інтелектуальної власності» не оформлювались

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

НТП 2

Назва продукції (укр): Динаміка чисельності хижаків степової екосистеми

Назва продукції (англ): Dynamics of the number of predators of the steppe ecosystem

Очікувані результати: Розроблені та впроваджені на основі одержаних даних рекомендації з системи заходів по охороні та збереженні біоти

Галузь застосування: Природно-заповідний фонд України

Опис продукції (укр): В роботі представлено результати спостереження за чисельністю хижаків на території відділення "Кам'яні могили" УСПЗ НАН України . Дослідження проводились методом постійних обстежень можливих станцій хижаків. Особливе місце у роботі посідає динаміка збільшення чисельності червонокнижних видів. Під час досліджень було виявлено зміни чисельності хижаків, під впливом антропогенних белігеративних факторів .

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.2017/12.2021

Виробник продукції: УСПЗ НАН України

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: «права інтелектуальної власності» не оформлювались

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

7. Бібліографічний опис

Збірки, довідникові видання 1. Природна та історико-культурна спадщина району заповідника «Кам'яні Могили» (до 90-річчя від створення заповідника «Кам'яні Могили»): Наукові праці Всеукраїнської науково-практичної конференції (с. Назарівка, Донецька область, 25–27 травня 2017 року) / Серія «Conservation Biology Ukraine». п Вип. 4: 2017 / Праці відділення «Кам'яні Могили» УСПЗ НАН України; Ред. колегія: В. О. Сіренко, В. П. Коломійчук,

О. В. Василюк, Н. М. Сіренко, О. В. Сіренко. п Запоріжжя: Дике поле, 2017. п 332 (38,59) с. Тираж 300 прим. ISBN 978–966–7433–11–7. (Заповідна справа, охорона природи, геологія, ґрунтознавство, гідрогеологія, ботаніка, мікологія, зоологія, археологія, історія, педагогіка, рекреація).

2. Сіренко В. О. «Заповідник «Кам'яні Могили» — природна та духовна святиня України». Науково-інформаційний довідник (з нагоди 90-річчя заповідника «Кам'яні Могили»). — Краматорськ, Запоріжжя: Дике Поле, 2017. — 216 (11,34) с. Тираж 1000 прим. ISBN 978–966–7433–17–9. (Заповідна справа, охорона природи).

3. Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування (до 60-річчя створення Українського степового природного заповідника НАН України) // Праці науково-практичної конференції «Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування» (сел. Більмак, Запорізька область, Україна, 2– 3 грудня 2021 р.); Ред. колегія: Андрющенко Ю.О., к.б.н. доцент, Волох А.М., д.б.н., проф., Коломійчук В.П., д.б.н., доцент,

Лисенко Г.М., к.б.н. доцент, Попов Г.В., к.б.н., с.н.с., Черніченко Г.О., д.е.н., професор, Подпрятков О.О., Яровий С.С. — Дніпро: Середняк Т.К., 2021, — 244 с. Тираж 300 прим. ISBN 978–617–8010–83–6. (Заповідна справа, охорона природи, ботаніка, зоологія, кліматологія, рекреація).

Фахові видання (категорія Б) 1. Дідух Я. П., Мосякін С. Л., Гелюта В. П., Ткаченко В. С., Гайова В. П., Сіренко В. О., Сіренко Н. М. Назавжди у ковиловому морі. Пам'яті Анатолія Петровича Генова (05.12.1937 – 03.04.2020) // Укр. ботан. журн. — 2021. — Т. 78, № 2. — С. 157–159.

Наукові видання 2. Подпрятков О. О. Знахідки рослин, занесених до Червоної книги України, в Північному Приазов'ї, (Запорізька область) // Знахідки рослин і грибів Червоної книги України та Бернської конвенції (Резолюція 6) / Серія «Conservation Biology Ukraine». — Вип. 11. Т. 1. — К.: Чернівці, ДрукАрт, 2019. — С. 321–323.

3. Подпрятков О. О., Сіренко В. О., Сіренко Н. М., Яровий С. С., Осадчук П. П. // Перспективні під заповідання цілинні ділянки Більмацького району охоронної зони заповідника «Кам'яні могили» (Північне Приазов'я) // Вісті біосферного заповідника «Асканія-Нова». — 2019. — Т. 21. — С. 56–64.

4. Подпрятков О. Гемерофіти дендрофлори відділення «Кам'яні Могили» УСПЗ НАН України // Вісті біосферного заповідника «Асканія-Нова». — 2020. — Т. 22. — С. 35–39.

5. Подпрятков О. О., Осадчук П. П., Сіренко В. О., Яровий С. С. Рослини Червоної книги України околиць відділення «Кам'яні Могили» УСПЗ НАН України (Північне Приазов'я) // Зустрічі видів Червоної книги України та міжнародних угод / Серія: «Conservation Biology Ukraine». — Вип. 19. — Київ – Чернівці, Друк_Арт, 2020. — С. 419–422.

6. Подпрятков О., Подпряткова О. Знахідки рослин Червоної книги України в Розівському та Більмацькому районах Запорізької області (Північне Приазов'я) // Зустрічі видів Червоної книги України та міжнародних угод / Серія: «Conservation Biology Ukraine». — Вип. 19. — Київ–Чернівці, Друк_Арт, 2020. — С. 423–425.

За кордоном 7. Лиманський С. В. Два юбілея «Меловой флоры» // Степной бюллетень. — 2018–2019. — № 51–52, осень–зима. — С. 23–28.

8. Nina Polchaninova, Galina Savchenko, Vladimir Ronkin, Vladimir Kletenkin, Larisa Borovyk, Sergei Limanskij. Biodiversity of the chalk grasslands of Eastern Ukraine and the problems of its conservation // Semi-natural Grasslands Across Borders: 14th Eurasian Grassland Conference (July 4–11, 2017 – Riga (Latvia) and Western Lithuania) Riga, University of Latvia, 2017. п Р. 48.

9. Vasyliuk O., Limanskij S. Kreydova Flora Nature Reserve celebrates its 90th anniversary // PALAEARCTIC GRASSLANDS. Journal of the Eurasian Dry Grassland Group. Issue 37 (July 2018). —Р. 35–36.

В збірниках конференцій, форумів 10. Бронсков О. І., Бронскова О. М., Сіренко В. О., Сіренко Н. М. Про створення нового степового заказника за ініціативи місцевої громади // Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування (до 60-річчя створення Українського степового природного заповідника НАН України) / Праці науково-практичної конференції «Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування» (сел. Біл

ьмак, Запорізька область, Україна, 2–3 грудня 2021 р.). — Дніпро: Середняк Т.К., 2021. — С. 171–181.

11. Дедякін С. А., Сіренко В. О., Шаповалов Г. І., Тестешнікова О. В., Сіренко Н. М. Дослідження наскельного напису на горі «Гостра» (заповідник «Кам'яні Могили») // Природна та історико-культурна спадщина району заповідника «Кам'яні Могили» (до 90-річчя від створення заповідника «Кам'яні

Могили»): Наукові праці Всеукраїнськ. наук.-практ. конф. (с. Назарівка, Донецька область, 25–27 травня 2017 р.) / Праці відділення «Кам'яні Могили» УСПЗ НАН України — Вип. 4. / Серія «Conservation Biology Ukraine». п Вип. 4. п Запоріжжя, «Дике поле», 2017. п С. 38–50.

12. Діденко В. І., Костіков І. Ю., Подпрятков О. О. Генетичне розмивання палеоендемичного виду сарматського походження *Centaurea pseudoleucolepis* Kleorow (Asteraceae Dumort.) // Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування (до 60-річчя створення Українського степового природного заповідника НАН України) / Праці

науково-практичної конференції «Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування» (сел. Більмак, Запорізька область, Україна, 2–3 грудня 2021 р.). — Дніпро: Середняк Т.К., 2021. — С. 24–29.

13. Дорохов А. В., Лиманський С. В. Общая характеристика и феноаспекты орнитокомплекса в отделении «Меловая флора» Украинского степного природного заповедника // Природна та історико-культурна спадщина району заповідника «Кам'яні Могили» (до 90-річчя від створення заповідника «Кам'яні Могили»): Наукові праці Всеукраїнськ. наук.-практ. конф.

(с. Назарівка, Донецька область, 25–27 травня 2017 р.) / Праці відділення «Кам'яні Могили» УСПЗ НАН України — Вип. 4. / Серія «Conservation Biology Ukraine». п Вип. 4. п Запоріжжя, «Дике поле», 2017. п С. 225–237.

14. Лиманський С. В. Вплив заповідного режиму на зміни у рослинному покриві «Крейдової флори» // Заповідна справа в Степовій зоні України (до 90-річчя від створення Надморських заповідників): Праці Всеукраїнськ. наук.-практ. конф. (с. Урзуф, 14–15 березня 2017 р.) / Серія «Conservation Biology Ukraine». п Вип. 2. Т. 2. п Київ, 2017. п С. 115–118.

15. Лиманський С. В. Заходи для збереження біологічного і ландшафтного різноманіття «Крейдової флори» // Сучасний стан та охорона природних комплексів в басейні Сіверського Дінця: Матеріали наук.-практ. конф. з нагоди 20-річчя створення національного природного парку «Святі

Гори» (Святогірськ, 21–22 вересня 2017 р.) / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». п Вип. 5. п Святогірськ, 2017. п С. 51–54.

16. Лиманський С. В. Сучасні проблеми заповідника «Крейдова флора» // Матеріали науково-практичної конференції III екологічного Форуму «Екологія промислового регіону». — Слов'янськ: ФОП Бутко В. І, 2018. п С. 320–324.

17. Лиманський С. В., Лиманська О. М., Лиманський Є.С. Знахідка *Clematis pseudoflammula* Schmalh. Ex Lipsky у відділенні «Крейдова флора» УСПЗ НАН України // Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування (до 60-річчя створення Українського степового природного заповідника НАН України) / Праці

науково-практичної конференції «Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування» (сел. Більмак, Запорізька область, Україна, 2–3 грудня 2021 р.). — Дніпро: Середняк Т.К., 2021. — С. 42–44.

18. Лисенко Г. М., Подпрятков О. О., Яровий С. С. Експансія лігнозних екобіоморф у відділенні Українського степового природного заповідника «Кам'яні Могили» (Донецька область) // III Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми природних наук: теорія, практика, освітні новації» (до 85-річчя природно-географічного факультету): Мат. доповідей / за заг. ред. Г.Г. Сенченко. — Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. — С. 88–90.

19. Маркина Т. Ю., Грамма В. Н., Сиренко В. А. Фаунистический обзор клопов (Heteroptera) заповедника «Каменные

Могили» // Природна та історикокультурна спадщина району заповідника «Кам'яні Могили» (до 90-річчя від створення заповідника «Кам'яні Могили»): Наукові праці Всеукраїнськ. наук. –

практ. конф. (с. Назарівка, Донецька область, 25–27 травня 2017 р.) / Праці відділення «Кам'яні Могили» УСПЗ НАН України – Вип. 4. / Серія «Conservation Biology Ukraine». п Вип. 4. п Запоріжжя, «Дике поле», 2017. п С. 269–277.

20. Панченко А.О., Сіренко В.О., Сіренко Н.М. Мікроспоридії (Microsporidia), кільчасті черви (Annelides) та кліщі (Acari) району заповідника

«Кам'яні могили» // Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування (до 60-річчя створення Українського степового природного заповідника НАН України) / Праці науково-практичної конференції «Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування» (сел. Більмак, Запорізька область, Україна, 2–3 грудня 2021 р.). – Дніпро: Середняк Т.К., 2021. – С. 148–162.

21. Подпратов О. О. Рослини Червоної книги України верхів'я річки Каратиш (Північне Приазов'є, Розівський район) // Заповідна справа в Степовій зоні України (до 90-річчя від створення Надморських заповідників): Праці Всеукраїнськ. наук.-практ. конф. (с. Урзуф, 14–15 березня 2017 р.) / Серія «Conservation Biology Ukraine». п Вип. 2. Т. 2. п Київ, 2017. п С. 133–135.

22. Подпратов О. О. Характеристика ґрунтових вод заповідника «Кам'яні Могили» та динаміка рівня третього водоносного горизонту в період з 1983 по 2016 роки // Природна та історико-культурна спадщина району заповідника «Кам'яні Могили» (до 90-річчя від створення заповідника «Кам'яні Могили»):

Наукові праці Всеукраїнськ. наук.-практ. конф. (с. Назарівка, Донецька область, 25–27 травня 2017 р.) / Праці відділення «Кам'яні Могили» УСПЗ НАН України – Вип. 4. / Серія «Conservation Biology Ukraine». п Вип. 4. п Запоріжжя, «Дике поле», 2017. п С. 106–112.

23. Подпратов О. О. Лігнозні біоморфи заповідника «Кам'яні Могили» // Природна та історико-культурна спадщина району заповідника «Кам'яні Могили» (до 90-річчя від створення заповідника «Кам'яні Могили»): Наукові праці Всеукраїнськ. наук.-практ. конф. (с. Назарівка, Донецька область, 25–27

травня 2017 р.) / Праці відділення «Кам'яні Могили» УСПЗ НАН України – Вип. 4. / Серія «Conservation Biology Ukraine». п Вип. 4. п Запоріжжя, «Дике поле», 2017. п С. 175–180.

24. Подпратов О. О. Коломійчук В. П. Доповнення до флори відділення «Кам'яні Могили» Українського степового природного заповідника НАН України // Заповідна справа у Степовій зоні України (до 50-річчя створення

Луганського природного заповідника, 70-річчя Стрільцівського степу, 10-річчя Трьохізбенського степу і 90-річчя Провальського степу) / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 10. – К.: видавець Бихун В.Ю., 2018. – С. 185–191.

25. Подпратов О. О. Подпратова О. А. Яровий С. С. Осадчук П. П. Сучасний стан рослинного покриву ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Балка Антонівка» (Північне Приазов'я, Розівський район Запорізької області) // Заповідна справа у Степовій зоні України (до 50-річчя створення Луганського природного заповідника, 70-річчя Стрільцівського степу, 10-річчя Трьохізбенського степу і 90-річчя Провальського степу). / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 10. – К.: видавець Бихун

В.Ю., 2018. – С. 192–196.

26. Подпратов О. О., Подпратова О. А. Знахідки рослин Червоної книги України та рідкісних або таких, що перебувають під загрозою зникнення на території Запорізької області в верхів'ях річки Кальчик в межах Розівського району (Північне Приазов'я) // «Біорізноманіття степової зони України:

вивчення, збереження, відтворення» (з нагоди 10-річчя створення національного природного парку «Меотида») // Праці науково-технічної конференції (с.Урзуф, 16–18 жовтня 2019 року) / Серія «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 13. – Слов'янськ: Видавництво «Друкарський двір», 2019. – С. 237–246.

27. Подпратов О. О. Доповнення до флори відділення «Кам'яні могили» Українського степового природного заповідника НАН України за 2019–2021 роки // Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування (до 60-річчя створення Українського

степового природного заповідника НАН України) / Праці науково-практичної конференції «Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування» (сел. Більмак, Запорізька область, Україна, 2–3 грудня 2021 р.). — Дніпро: Середняк Т.К., 2021. — С. 70–74.

28. Подпряттов О. О., Подпряттова О. А., Яровий С. С., Осадчук П. П., Клімов В. М. Созологічна цінність цілинних ділянок, перспективних під

створення об'єктів природно-заповідного фонду України в Розівському районі Запорізької області // Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування (до 60-річчя створення Українського степового природного заповідника НАН України) / Праці науково-практичної конференції «Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування» (сел. Більмак, Запорізька область, Україна, 2–3 грудня 2021 р.). — Дніпро: Середняк Т.

Т.К., 2021. — С. 193–208.

29. Подпряттова Н. О., Клімкіна І. І., Подпряттов О. О. Аналіз змін фізикохімічних показників ґрунтів на території відділення «Крейдова флора» Українського степового природного заповідника НАН України внаслідок військових дій // Природна та історико-культурна спадщина району заповідника

«Кам'яні Могили» (до 90-річчя від створення заповідника «Кам'яні Могили»): Наукові праці Всеукраїнськ. наук.-практ. конф. (с. Назарівка, Донецька область, 25–27 травня 2017 р.) / Праці відділення «Кам'яні Могили» УСПЗ НАН України — Вип. 4. / Серія «Conservation Biology Ukraine». п Вип. 4. п Запоріжжя, «Дике поле», 2017. п С. 99–105.

30. Родінка О.С. Шевченко Ю. М. Поширення лігнозних біоморф на «Михайлівській цілині» // Природна та історико-культурна спадщина району заповідника «Кам'яні Могили» (до 90-річчя від створення заповідника «Кам'яні Могили»): Наукові праці Всеукраїнськ. наук.-практ. конф. (с. Назарівка, Донецька область, 25–27 травня 2017 р.) / Праці відділення «Кам'яні Могили» УСПЗ НАН України – Вип. 4. / Серія «Conservation Biology Ukraine». п Вип. 4. п Запоріжжя, «Дике поле», 2017. п С. 181–185.

31. Сіренко В. О., Байрак О. М., Василюк О. В. Перспективні форми природоохоронної пропаганди збереження степів // Заповідна справа в Степовій зоні України (до 90-річчя від створення Надморських заповідників): Праці Всеукраїнськ. наук.-практ. конф. (с. Урзуф, 14–15 березня 2017 р.) / Серія «Conservation Biology Ukraine». п Вип. 2. Т. 1. п Київ, 2017. п С. 211–213.

32. Сіренко В. О., Байрак О. М., Василюк О. В., Сіренко Н. М. Науковоорганізаційні засади природоохоронного форуму «День Степу» // Природна та історико-культурна спадщина району заповідника «Кам'яні Могили» (до 90-річчя від створення заповідника «Кам'яні Могили»): Наукові праці Всеукраїнськ. наук.-практ. конф. (с. Назарівка, Донецька область, 25–27 травня 2017 р.) / Серія «Conservation Biology Ukraine». п Вип. 4. п Запоріжжя, «Дике поле», 2017. п С. 322–326.

33. Ткаченко В. С., Сіренко В. О., Лисенко Г. М., Подпряттов О. О. Особливості саморозвитку фітосистем заповідного степу «Кам'яні Могили», їх обумовленість та прогнозування // Природна та історико-культурна спадщина району заповідника «Кам'яні Могили» (до 90-річчя від створення заповідника «Кам'яні Могили»): Наукові праці Всеукраїнськ. наук.-практ. конф. (с. Назарівка, Донецька область, 25–27 травня 2017 р.) / Праці відділення «Кам'яні Могили» УСПЗ НАН України — Вип. 4. / Серія «Conservation

Biology Ukraine». п Вип. 4. п Запоріжжя, «Дике поле», 2017. п С. 186–199.

34. Сіренко В. О., Тараненко Л.І. Гадюка степова — *Vipera renardi* (Christoph) // Червона книга Донецької області: тваринний світ. Науковоінформаційний довідник / Вінниця, Прат «Вінницька обласна друкарня», 2017. — С. 267.

35. Сіренко Н. М., Сіренко В. О. Характеристика кліматичних умов району заповідника «Кам'яні могили» // Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування (до 60-ї річниці створення Українського степового природного заповідника НАН України) / Праці науково-практичної конференції «Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування» (сел. Більмак, Запорізька область, Україна, 2–3 грудня 2021 р.). — Дніпро:

Середняк Т.К., 2021. — С. 209–220. 36. Шевчук С. П., Осадчук П. П. Штрихи до історії «Кам'яних Могили» як екскурсійного об'єкта // Природна та історико-культурна спадщина району заповідника «Кам'яні Могили» (до 90-річчя від створення заповідника «Кам'яні

Могили»): Наукові праці Всеукраїнськ. наук.-практ. конф. (с. Назарівка, Донецька область, 25–27 травня 2017 р.) / Праці відділення «Кам'яні Могили» УСПЗ НАН України — Вип. 4. / Серія «Conservation Biology Ukraine». п Вип. 4. п Запоріжжя, «Дике поле», 2017. п С. 327–329.

37. Шевчук С. П., Осадчук П. П. Етно-екологічні проблеми Приазов'я в поезії Л. Костенко // Заповідна справа у Степовій зоні України (до 50-річчя створення Луганського природного заповідника, 70-річчя Стрільцівського степу, 10-річчя Трьохізбенського степу і 90-річчя Провальського степу). / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». — Вип. 10. — К.: видавець Бихун В.Ю., 2018. — С. 343–348.

38. Яровий С. С. Подпратов О. О. Заповідання як основний метод розширення та збереження заповідних реліктових степів Приазов'я // Матеріали науково-практичної конференції III екологічного Форуму «Екологія промислового регіону» — Слов'янськ: ФОП Бутко В. І, 2018. — С. 360–365.

39. Яровий С. С., Шевченко Ю. М. «До 90-річчя заповідника «Михайлівська цілина»: історія створення та розбудови» // Вісті біосферного заповідника «Асканія-Нова». — 2018. — Т. 20. — С. 96–102.

40. Яровий С. С., Ткаченко В. С., Лисенко Г. М., Подпратов О. О., Яровий С. С. Історія ботанічних досліджень в Українському степовому природному заповіднику НАН України // Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування (до 60-ї річниці створення Українського степового природного заповідника НАН України) / Праці

науково-практичної конференції «Збереження біорізноманіття степової зони України в умовах змін клімату та природокористування» (сел. Більмак, Запорізька область, Україна, 2–3 грудня 2021 р.). — Дніпро: Середняк Т.К., 2021. — С. 91–113.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 229

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Лиманський Сергій Вікторович

Піддубина Микола Григорович

Подпратов Олександр Олексійович

Сіренко Віктор Олександрович

Сіренко Наталя Михайлівна

Шевченко Юлія Миколаївна

Яровий Сергій Сергійович

Керівник організації:

Яровий Сергій Сергійович

Керівники роботи:

Яровий Сергій Сергійович

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.